

Bjarni Djurholm
Løgtingsmaður

Framtíðin hjá føroyska dansinum

Fyrispurningur til Bjørn Kalsø, landsstýrismann við-víkjandi at tryggja føroyska dansinum dygga framtíð.

1. Hevur landsstýrismaðurin ætlanir um at virka fyri at føroyski dansurin fær javnbjóðis møguleikar við tey tónleika- og mentanartilboð, sum eru á § 7 á figgjarlógini?
2. Fer landsstýrismaðurin í eini umræðfesting av mentanartilboðunum at veita dansifeløgnum í landinum árliga játtan, sum tryggjar føroyska dansinum eina dygga framtíð?
3. Føroyski dansurin er eitt av okkara sereyðkennum, er mentanararvur. Fer landsstýrismaðurin at fylgja ásetingunum hjá UNESCO, sum hevur álagt hvørjum landi at varðveita sín tjóðararv?
4. Føroyski dansurin er einasti av sínum slagi, yvirhøvur. Fer landsstýrismaðurin at raðfesta játtanir

soleiðis, at dansurin verður sjálvsagdur partur avokkara marknaðarføring sum ferðamannaland?

Viðmerkingar:

Føroyski dansurin er aldagamal og hevur sín uppruna í Suðureuropa í 1200 árunum. Sum tíðin er liðin er hesin aldargamli dansur burtur-blivin allastaðni uttan í Føroyum, her hann gjørdist mentanarberin burturav, og man vera ein høvuðsorsøkin til, at føroyska málið ikki fánaði burtur.

Sæð í søgunnar baksýni, so er føroyski dansurin einasti av sínum slagi, sum er til. Tí hava vit ábyrgd av at varðveita og brúka hann. At gera umstøðurnar soleiðis, at føroyski dansurin framhaldandi kann vera ein av mentanarvitunum í samfelagnum, har kvæðini, vísurnar og dansispølini eggja

ungum sum eldri at njóta stevið og sosialu samveruna, tá kvøðið verður. Har fólk eru aktiv, lurta, læra og uppliva.

At føroyski dansurin er partur av okkara samleika hevur eisini týdning í okkara tilvitan sum fólk. Tí er føroyski dansurin eisini sjálvsagdur í okkara marknaðarføring sum ferða-mannaland, har vit umvegis dansin og dansispølini kunnu geva fremmandafólki ábending um okkara ríka mentanararv, sum ikki finst nakra aðrastaðni.

At vit soleiðis í framkomna informationssamfelagnum kunnu njóta og vísa fram henda dýrgripin av okkara mentan, gevur ríkar upplivingar, sum fremmandafólk kunnu undrast yvir og fáa tokka til.

Hóast dansurin soleiðis er ein eyðsýndur mentanar-dýrgripur og ein gluggi inn

í føroysku sjálvsfatanina, so hevur hann ikki havt bestu korini at virka undir, og eru tað mestsum bert dansifeløgini, sum eiga æruna av, at føroyski dansurin framvegis er fólkaogn.

Yvirhøvur dáma flestu føroyingum føroyska dansin og kenna samleika við kvæði, lög og stev, hóast tey ikki eru virkin í dansifeløgnum

Kortini tykist kunnleikin um føroyska dansin at vera av avmarkaður. Nakað, sum frálíður kann tálma neyðuga áhugan millum manna at varðveita føroyska dansin sum ein sjálvsagdan mentanararv.

Í fólkkaskúlalógini er ásett, at næmingarnir skulu læra føroysk kvæði. Kortini tykist hetta ikki at vera nóg mikið, og eigur landsstýrið at uppraðfesta kvæðini og føroyska dansin, so at hann verður javntstillaður við

onnur tónleika- og mentanartilboð, sum árliga verða játtað á figgjarlógini.

Eisini kundi verið hugsandi, at fólkkaskúlin í størri mun fær góðar kvøðaðar og dansarar sum leiðbeinarar, skiparar og instruktørar til at hjálpa lærarum at kvøða og dansa við børnunum.

Ein góður kvøðari dugir helst eini tvey-trý túsund ørindi. Hann brúkar kanska líka nógva tíð til at læra og minni seg aftur á kvæðini, sum ein góður tónleikari (á klaver, gittara, violin, fagot o.s.fr.) áhaldandi brúkar at menna sínar førleikar. Kortini man kvøðarin neyvan njóta somu virðing fyri sín dugnaskap.

Tað er spell og ein missur fyri okkara mentanararv. Veruliga skuldu góðir kvøðarar havt møguleikan fyri samsýning at ferðast runt skúlarnar og lært frá

sær og dansa føroyskan dans við skúlabørnunum.

UNESCO hevur álagt hvørjum landi at varðveita sín tjóðararv. Føroyski dansurin er okkara, og átti tí sjálvsagt at havt størri rúmd í almenna mentanarpolitikkinum og árligu játtanini á figgjarlógini.

Tí eigur landsstýrið á komandi figgjarlógum at geva føroyska dansinum javnbjóðis møguleikar við tey tónleika- og mentanartilboð, sum eru á § 7 á figgjarlógini, og verður tí heitt á landsstýriskvinnuna í mentamálum um at kanna hvussu føroyski dansurin - tvs. Sláið Ring, landsfelag føroyskum dansi at frama - í eini umræðfesting av mentanartilboðunum, kann fáa árliga játtan, sum tryggjar føroyska dansinum eina dygga og hjarta framtíð.

Dagfinnur Danbjørg

Mytir og sagnir (2)

Úr bókini: Fra Moses til Paulus eftir H.J. Falk og B.B. Lillelund (Gjellerup) kunnu vit m.a. lesa niðanfyristandi:

Søgnin um Syndaflóðina

Orðið syndaflóð er ein mis-skiljing av sintflod, sum merkir tað stóra yvirsvimjilsi. Vit hava eina babylonska frásøgn, sum niður í minstu smálutir líkist tí bíbilsku.

Um tann bíbilska frásøgnin er eitt direkta lán frá Babel, ella um báðar hava felags keldu er undirordnað. Tað avgerandi er, at tað fremmanda tilfarið er sett ind í ein bíbilskan samanhang og gjørdur til tænarar fyri tann bíbilska boðskapin.

Annars hevur tann enski arkæologurin Wooley í 1929 við útgrevstri í Ur konstat-erað, at har hevur verið eitt katastrofalt yvirsvimjils í

hesum umráðnum fleiri áratúsund f.Kr., sum fer okkum at tonkja upp á mytir og sagnir, sum her sjálvandi er talan um. Ábraham kom jú úr Ur, so hann mann óivað hava hoyrt fortalt um nevndu sintflóð: tað stóra yvirsvimjilsi.

Sodoma og Gomorra verða lögð í oyði

Søgnin um Sodoma og Gomorra roynir at prógva,

hvussu Deyða Havið er vorðið til: tað kom av einum guðsdómi yvir teir báðar nevndu ógudiligu býirnar.

Geologisk týðir alt upp á, at Jordanáin í søguligari tíð altíð hevur runnið í Deyða Havið. Men tað er møguligt, at sunnari partur av havinum fyrst er vorðin til í eini seinri tíð við natúrkatastrofum, sum verandi søga rúmar eitt søgnlíknandi minni um. Arkæologiskar kanningar

hava ikki givið nakað prógv fyri, at her einaferð lógu blómandi býir í hesum landsparti.

Søgnin um konu Lot er helst vorðin til sum frágreiðing um, hví ein saltsoyla í hesum 'forvitraða' fjallaumráðið hevði skap eins og eitt menniskja.

Í ein útsýning frá Deyða Havinum kallar mann tann dag í dag eina uml. 12 m høga saltsoylu fyri "Lots dóttur". Umskapan av menniskjum til steinsoylur er annars eitt vanligt sagnevni.

Kanska kann eg við tíðini leggja fleiri sagnir og mytir út í miðlarnar, men best

hevði verið, um fleiri sjálv søktu sær kunnleika um, hvat ið er hvat, tí eisini í hesum forinum hoyra og síggja vit bert toppin av ísfjallinum, og mong hava sera stóran áhuga í, at vit ongantíð koma at síggja ella hoyra meira, tí so kunnu tey til eina og hvørja tíð stýra okkum, sum teimum lystir.

Vitan er makt.